

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ОСНОВИ ПЕДАГОГІКИ І ПСИХОЛОГІЇ ВИЩОЇ ШКОЛИ»

ОСНОВИ ПЕДАГОГІКИ ТА ПСИХОЛОГІЇ ВИЩОЇ ШКОЛИ (ID:5521)

Шифр та назва спеціальності	122 «Комп'ютерні науки»	Факультет	Факультет комп'ютерно-інформаційних систем і програмної інженерії
Назва освітньо-професійної програми	Комп'ютерні науки	Кафедра	Українознавства і філософії

Викладач

Довгань Анатолій Олексійович

dovgananatol@gmail.com 0681473278

Доктор філософських наук, професор кафедри українознавства і філософії.
Автор понад 130 наукових та навчально-методичних праць.

<https://uz.tntu.edu.ua/stuff/personal-kafedry/>

<https://library.tntu.edu.ua/personaliji/a/d/dovhan-anatolij-oleksijovych/>

<https://scholar.google.com.ua/citations?user=AZajYa8AAAAJ&hl=uk&oi=ao>

Консультації: згідно з графіком консультацій

Загальна інформація про дисципліну

Мета курсу

формування у майбутніх фахівців педагогічних і психологічних компетенцій, що забезпечують ефективне вирішення наукових, професійних, особистісних проблем педагогічної діяльності у вищому навчальному закладі та у професійній діяльності в різних галузях інформаційних відносин.

Формат курсу	Змішаний – курс передбачає проведення лекцій, практичних робіт, консультацій для кращого розуміння викладеного матеріалу і має супровід в електронному навчальному курсі системи A-Tutor, має структуру, контент, завдання і систему оцінювання.
--------------	--

Програмні компетентності згідно ОПП	Вивчення навчальної дисципліни передбачає формування та розвиток у студентів компетентностей: <i>інтегральної</i> : Здатність продукувати нові ідеї, розв'язувати комплексні задачі та/або проблеми у сфері комп'ютерних наук, застосовувати методологію наукової та педагогічної діяльності, а також проводити власне наукове дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення.; <i>загальних</i> : ЗК2 . Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. ЗК4 . Здатність розв'язувати комплексні проблеми комп'ютерних наук на основі системного наукового світогляду та загального культурного кругозору із дотриманням принципів професійної етики та академічної доброчесності. <i>фахових</i> : ФК2 . Здатність застосовувати сучасні методології, методи та інструменти експериментальних і теоретичних досліджень у сфері комп'ютерних наук, сучасні цифрові технології, бази даних та інші електронні ресурси у науковій та освітній діяльності. ФК5 . Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність у вищій освіті у сфері комп'ютерних наук. ФК7 . Здатність ясно і доступно пояснювати навчальний матеріал, адаптувати наукові знання у навчальний процес.
Програмні результати навчання згідно ОПП	РН2 . Вільно презентувати та обговорювати з фахівцями і нефахівцями результати досліджень, наукові та прикладні проблеми комп'ютерних наук державною та іноземною мовами, оприлюднювати результати досліджень у наукових публікаціях у провідних міжнародних наукових виданнях. РН11 . Організовувати і здійснювати освітній процес у сфері комп'ютерних наук, його наукове, навчально-методичне та нормативне забезпечення, застосувати ефективні методики викладання навчальних дисциплін.
Обсяг курсу	Кількість кредитів ECTS–4,5; лекції–24 год.; практичні заняття–24 год.; самостійна робота –87 год.
Ознаки курсу	Рік навчання – 1; семестр – 1 ; обов'язковий; кількість модулів – 2.
Форма контролю	Екзамен
Пререквізити	Ефективність засвоєння змісту дисципліни «Основи педагогіки і психології вищої школи» значно підвищиться, якщо студент добре володіє фактологічною базою академічних курсів з суспільствознавчих предметів.
Технічне й програмне забезпечення	Технічні засоби для демонстрування результатів навчання (ноутбук, проектор). Пакет програмних продуктів Microsoft Office.

Структура курсу

Години (лекції/ практичні)	Тема заняття, короткий зміст	Результати навчання	Засоби діагностики	Найменування робіт	
2 семестр					
2/2	Тема 1. Філософія як специфічний тип знання і світогляду Тема 1.Сучасний розвиток вищої освіти в Україні і країнах ЄС. Історія вищої освіти в Україні, зміст університетської освіти. становлення наукових шкіл. передумови створення перших в Україні навчальних закладів вищої освіти. формування системи підготовки спеціалістів у різних галузях суспільства,статистичні дані щодо кількості ВНЗ у різні історичні періоди існування України. Глобальні тенденції і проблеми розвитку освіти. Якість вищої освіти і глобалізаційні процеси. Болонський процес трансформації вищої освіти в Європі. Економіка освіти в Україні і за кордоном. Роль технічного університету в освітньому середовищі України та інших країн. Місце ТНТУ ім. І.Пулюя в українській та європейській системах надання освітніх послуг українським та зарубіжним студентам. Нормативно-правова база регламентації проведення і організації навчального процесу у вищій школі.	Знати: Історію розвитку змісту понять «педагогіка» та «психологія» вищої школи, характерні риси глобалістики в освіті і ключові цілі болонського процесу, основні аспекти нормативно-правової бази освіти в Україні і в країнах ЄС. Вміти: Застосовувати передовий досвід педагогічної діяльності у власному освітньому процесі , законодавчі особливості педагогічної діяльності в Україні для ефективного формування власних професійних компетентностей.	Опитування, Дискусії, розв’язування практичних завдань,	Самостійна робота	Опрацювання теоретичних основ прослуханого лекційного матеріалу, Опрацювання першоджерел. Самостійна робота над змістом методичних матеріалів ЕНК
2/2	Тема 2.Обскт. предмет, задачі і проблеми педагогіки та психології вищої школи. Предмети педагогіки і психології вищої школи. Поєднання предметів педагогіки та психології вищої школи. Задачі педагогіки і психології вищої школи. Психологія і педагогіка вищої в структурі навчальних дисциплін ВНЗ. Структура педагогіки і психології вищої школи (психологія учіння, виховання і самовиховання. навчання. педагогічної діяльності і особистості викладача). Спеціальні методи педагогіки і психології вищої школи: організаційні, процедурні, оціночні, методи збору даних.	Знати: основні форми організації навчального процесу у ВНЗ, ключові аспекти принципів корпоративного управління в освіті різних країн. Вміти: застосовувати теоретичні знання методики психолого-педагогічних досліджень в практиці організації освітнього процесу у навчальних закладах (ЗОШ, коледж, ВНЗ).	Опитування, Дискусії, розв’язування практичних завдань,		Опрацювання окремих розділів програми, які не виносяться на лекції

6/2	Тема 3. Дидактика вищої школи. Форми організації навчального процесу у вищій школі. Лекція. Семінарське і практичне заняття у вищій школі. Практичне заняття із студентами в лабораторії технічного університету. Самостійна робота студентів як розвиток і самоорганізація особи студента. Основи педагогічного контролю у навчальному закладі вищої освіти України та в європейських університетах. (порівняльний аналіз).	Знати: основні форми організації навчального процесу у ВНЗ. Вміти: розробляти структурно зміст лекції, практичного та семінарського занять. лабораторної роботи студентів, самостійної роботи студента над курсом.	Тестові завдання		
4/2	Тема 4. Юність людини: становлення смислів і цілісності процесу саморозвитку. Зміна соціальної ролі (школяр – студент - аспірант) як прояв становлення особою власної індивідуальності у своєму житті (17-21 р). Юність як вирішальний етап формування світогляду. Позитивні і негативні аспекти даного процесу. Особливості розвитку особи студента.(вікові, соціальні). Криза віку. Психологічна типологія особи студента. Соціальна ситуація розвитку (вибір життєвого шляху) в юнацькому віці. Головні новоутворення юнацького віку: саморефлексія, усвідомлення власної неповторності, особистісний, емоційний характер мислення, здатність до самовизначення., установка на зміну власного життя за межами загальноосвітньої школи.	Знати: Вікові характеристики студента ВНЗ. Специфіку прояву кризи віку. Вміти: застосовувати знання вікових криз особи для оптимізації навчального процесу у ВНЗ для підвищення ефективності формування навичок професійних компетентностей студента.	Опитування, доповіді, Дискусії, розв’язування практичних завдань,	Самостійна робота	Опрацювання теоретичних основ прослуханого лекційного матеріалу
2/2	Тема 5. Інтелект особи студента. Розвиток уявлень про інтелект людини. Інтелект і розум. Поняття емоційного інтелекту. Психологічні дослідження інтелекту. Діагностика інтелектуальних здібностей студента в навчальному процесі.	Знати: особливості вікового формування і прояву інтелекту студента. Вміти: організувати процес вдосконалення інтелектуальних можливостей студента для оптимального формування професійних компетентностей.	Опитування, доповіді, Дискусії, розв’язування практичних завдань,		Підготовка до тестування за модулем 1 (теми 1-3)
					Опрацювання окремих розділів програми, які не виносяться на лекції

2/2	Тема 6.Увага як форма пізнавальної діяльності студента. Теорія уваги. Фізіологічні основи уваги. Властивості уваги. Види уваги. Розвиток уваги у студентів. Основні критерії вихованості уваги студента. Діагностика пізнавальної уваги студента.	Знати: основні ознаки сформованої/несформованої уваги студента, зв'язок уваги із волею студента. Вміти: застосовувати індивідуальні особливості уваги студентів для підвищення ефективності навчального процесу по реалізації мети-формування професійних та інших компетентностей.	Опитування, Дискусії, розв'язування практичних завдань,	Самостійна робота	Опрацювання теоретичних основ прослуханого лекційного матеріалу
2/2	Тема 7. Темперамент особи студента юнацького віку Історія дослідження і гіпотези існування темпераменту людини. Види і типи темпераменту. Властивості темпераменту. Врахування специфіки темпераменту особи студента у навчально-виховному процесі ВНЗ. Діагностика темпераменту студента в навчальному процесі	Знати: сутність поняття «темперамент», його роль в освоєнні завдань освітнього процесу. Вміти: застосовувати теоретичні знання про темперамент для інтенсифікації навчання студентів професійних компетентностей за обраною спеціальністю.	Опитування, дискусії, тестування, розв'язування практичних завдань,		Опрацювання окремих розділів програми, які не виносяться на лекції
4/2	Тема 8.Психолого-педагогічні аспекти відношення «студент-викладач» Психологічний клімат спілкування між викладачем і студентами. Ознаки сприятливого та несприятливого соціально-психологічного клімату у студентській групі та в стосунках студентів із викладачем. Діагностика відношення «студент-викладач» Шляхи покращення психологічного клімату в адміністративній групі студентів. Роль психологічного клімату відносин між студентами та студентами і викладачами. в ефективності навчання студентів. Педагогічна етика викладача і етика поведінки студента.	Знати: сутність поняття «педагогічний етикет викладача», «етика поведінки студента», психолого-педагогічні особливості професіоналізму управлінської діяльності викладача як лектора, куратора групи, основні методи зміни культури морально-морально-психологічного клімату у відношенні « викладач-студент». «викладач-викладач». Вміти: визначати характерні особливості базового та внутрішнього рівнів корпоративної педагогічної культури , формувати модель корпоративної культури на рівні аудиторного заняття, кафедри, факультету. Університету.	Опитування, проведення дискусій, розв'язування практичних завдань, проходження тесту до тем модуля 2.		Опрацювання окремих запитань теми, які не виносяться на лекції Виконання індивідуального завдання по опрацюванню науково-методичного джерела інформації.

Літературні джерела

Навчально-методичне забезпечення

1. Освітні психолого-педагогічні ситуації у вищій школі. Практикум. Для аспірантів технічних і природничих спеціальностей // Довгань А.О., Туревич О.А./ Навчально-методичний посібник -ТНТУ ім.І.Пулюя.2018.-40с
2. Довгань А.О. Методичні рекомендації до самостійної роботи для аспірантів спеціальності 122 «Інформаційні системи та технології» денної та заочної форми навчання по дисципліні «Основи педагогіки та психології вищої школи» / А.Довгань. – Тернопіль : ТНТУ ім. І. Пулюя, 2022. – 25 с.

Рекомендована література

Базова

1. Беленька Г.В. Психологічні закономірності становлення студентів як майбутніх фахівців [Текст] / Г.В.Беленька // Наука і сучасність. Збірник наукових праць НПУ ім. М.П.Драгоманова.- Т.35.- К.:Логос. 2002.-С.3-16.
- 2.Болонський процес у фактах і документах \ Упорядники Степко М.Ф., Болюбаш Я.Я., Шинкарук В.Д. Грубінко В.В., Бабин І.І. Київ-Тернопіль :Видавництво ТДПУ ім.В.Г.Гнатюка.2003.-52с.
3. Волкова Н.П. Професійно-педагогічна комунікація: Навч.посібник.- К.: ВЦ «Академія».2006-256.- (Альма-матер).
- 4.Гайдук Н. Концептуальні засади застосування посередництва при розв’язанні конфліктів //педагогіка і психологія професійної освіти.- Львів.2003.-№ 6,с.147-157.
- 5.Губенко О.В.Феномен інтуїції та інтелектуальна творчість / Практична психологія та соціальна робота.-1999.-№7.-С.10-14.
- 6.Долинська Л.В. Психолого-педагогічні умови ефективної взаємодії викладачів і студентів в умовах традиційної освіти. - Наукові записки Інституту психології ім. Г.С.Костюка АПН України /за ред. академіка С.Д.Максименка.- К: Главник.2005.-Вип.26.т.2.-С.8-11

Допоміжна

7. Журавський В.С., Згуровський М.З. Болонський процес: головні принципи входження в Європейський простір вищої освіти. –К.: ІВЦ «Видавництво «Політехніка»,2003.-200с.
8. Загородній А. Європейська система забезпечення якості вищої освіти //Вища школа. - 2006. -№4.-С.15-22.
- 9.Зязюн І.А., Крамущенко Л.В. .Кривонос І.Ф. Педагогічна майстерність:Підр. для вузів.- К.: Вища школа.1997.-349с.
- 10.КалинаВ. Конфлікти в педагогічному колективі // Освіта, технікуми, коледжі, 2(8).2004.-54с.
- 11.Кондратова Н.О. Проблеми адаптації студентів ВНЗ: зміст, форми, психологічна специфіка / Психологія. Зб. наук. праць. –Вип.2. К.: НПУ.-1999- С.189-196.
12. Кузьмінський А.І.Педагогіка вищої школи. навч. посіб.- К.: Знання .2005.-486с.
7. Журавський В.С., Згуровський М.З. Болонський процес: головні принципи входження в Європейський простір вищої освіти. –К.: ІВЦ «Видавництво «Політехніка»,2003.-200с.
8. Загородній А. Європейська система забезпечення якості вищої освіти //Вища школа. - 2006. -№4.-С.15-22.
- 9.Зязюн І.А., Крамущенко Л.В. .Кривонос І.Ф. Педагогічна майстерність:Підр. для вузів.- К.: Вища школа.1997.-349с.
- 10.КалинаВ. Конфлікти в педагогічному колективі // Освіта, технікуми, коледжі, 2(8).2004.-54с.
- 11.Кондратова Н.О. Проблеми адаптації студентів ВНЗ: зміст, форми, психологічна специфіка / Психологія. Зб. наук. праць. –Вип.2. К.: НПУ.-1999- С.189-196.
12. Кузьмінський А.І.Педагогіка вищої школи. навч. посіб.- К.: Знання .2005.-486с.

Інформаційні ресурси

1. ID 5521 навчальної дисципліни «Основи педагогіки та психології вищої школи» на сервері дистанційного навчання ТНТУ
- 2.Репозитарій бібліотеки ТНТУ ім. І. Пулюя

Політика курсу

Політика контролю	Використовуються такі засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання: поточне опитування; тестування; виконання індивідуальних завдань та презентацій; оцінювання результатів виконаних самостійних робіт; бесіди та обговорення проблемних питань; дискусії; індивідуальні консультації; екзамен. Можливий ректорський контроль.
Політика щодо консультування	Консультації протягом семестру проводяться згідно затвердженого на кафедрі українознавства і філософії графіку на початку навчального семестру.
Політика щодо перескладання	Аспірант має право на повторне складання модульного контролю з метою підвищення рейтингу, як правило, протягом тижня після складання модульного контролю за графіком. Перескладання екзамену відбувається в терміни, визначені графіком навчального процесу.
Політика щодо академічної доброчесності	Не порушувати принципи академічної доброчесності (ст. 42 Закону про освіту). Списування під час контрольних робіт та екзамену заборонені (в т. ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час онлайн тестування – за умов дистанційної форми навчання та підготовки практичних завдань в процесі заняття. Виявлення ознак академічної не доброчесності в письмовій роботі студента є підставою для її не зарахування викладачем.
Політика щодо відвідування	Відвідування занять є обов'язковим компонентом навчального процесу. За наявності поважних причин (наприклад, хвороба, особливі потреби, відрядження, сімейні обставини, участь у програмах академічної мобільності тощо) навчання може відбуватись за індивідуальним графіком за погодженням із керівником курсу та відділом аспірантури і докторантури.

Система оцінювання

Контроль успішності навчання здобувачів вищої освіти проводиться у формах поточного і підсумкового контролю.

Поточний контроль полягає у перевірці знань і практичної підготовленості здобувачів з окремих питань та певної завершеної частини навчальної дисципліни (теми змістового модуля), а також їх умінь при виконанні індивідуальних завдань.

Формами поточного контролю є:

- письмові контрольні роботи по темах курсу чи конкретних питаннях;
- реферати, в яких представлений самостійний критичний аналіз здобувачами конкретних проблем з першоджерел;
- тест;
- усне (дискусія) опитування на практичному занятті.
- Самостійна робота над темами дисципліни.

Підсумковий контроль - екзамен.

Підсумкова семестрова оцінка екзамену складається з суми балів,отриманих здобувачем (аспірантом) при проведенні поточних контролів рівня засвоєння теоретичних знань (за перший та другий модулі), отримання балів за самостійну роботу в ЕНК з темами дисципліни та суми балів, отриманих при здачі екзамену(екзаменаційний білет/тест).

Розподіл балів для оцінювання успішності студента	Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	Нарахування балів	Модуль 1			Модуль 2			Підсумковий контроль (залік)	Разом з дисципліни
	90-100	A	відмінно		Аудиторна та самостійна робота			Аудиторна та самостійна робота				
	82-89	B	дуже добре		Теоретичний курс (тестування)	Практична робота		Теоретичний курс (тестування)	Практична робота			
	75-81	C	добре		25	10		15	30		25	100
	67-74	D	задовільно		Лекція №1	Практичне заняття №1	5	Лекція №6,7	Практичне заняття №4	5		
	60-66	E	задовільно		Лекція №2	Практичне заняття №2	5	Лекція №8	Практичне заняття №5	5		
	35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання		Лекція №3-5	Практичне заняття №3	25	Лекція №9	Практичне заняття №6	5		
	1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни					Лекція №10	Практичне заняття №7	10	Практичний курс 15	
								Лекція №11,12	Практичне заняття №8	10		

Затверджено рішенням кафедри українознавства і філософії, протокол № 1 від « 2 » вересня 2022 року

Затверджено рішенням кафедри українознавства і філософії, протокол № 1 від « 2 » вересня 2022 року